

Ca l'Esquerrà o mas Gem

Pallejà

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Camí de les Masies
Emplaçament: A ponent del nucli urbà. S'hi accedeix agafant el trencall cap al Noviciat (fitxa 27).
Alçada: 73

Coordenades:

Latitud: 41.420372350419
Longitud: 1.9936637447217
UTM Est (X): 415905
UTM Nord (Y): 4585912

Classificació

Número de fitxa: 08157 - 4
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Modern Popular
Segle: XIX
Estat de conservació: Bo
Notes de conservació: Rehabilitada fa pocs anys.
Protecció: Física
Tipus de protecció: Inexistent
Número inventari: IPAC 18731 / IPEC 929811
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Restringit
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: 6061102DF1856B0001JD
Fitxes associades:
[Barri de les Masies](#)
Autoria de la fitxa: Ainhoa Pancorbo Picó

Data de registre de la fitxa: dg., 15/01/2023 - 21:23

Descripció

Mas d'origen medieval, de tres cossos o crugies, orientat a migdia i amb dos cossos afegits, l'un a ponent i l'altre a la part posterior.

La façana es troba distribuïda en tres eixos d'obertures presidides per un portal acabat amb arc de mig punt adovellat al qual s'accedeix per una graonada.

L'edifici actual és fruit de diverses rehabilitacions, la més recent de les quals és ja d'aquest segle.

Història

Pertanyia al gran mas de la Torroja o Torre Roja. Entre la documentació que es conserva a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa referent a l'heretat de la Torre Roja hi ha un pergami de 1473 d'establiment del mas Gem, de Pallejà, que hauria estat el nom original de la casa. També es va anomenar Mas Duran (darrer quart del segle XVI) i Mas Ramoneda (darrer quart del segle XVII).

L'any 1736, Maria Hugo, vídua de Pere Ramoneda i el seu fill es van vendre el mas i les seves terres als senyors de la Torroja, tornant així a la propietat original. L'any 1818, però, Jaume Grau el va adquirir, deshabitat des de feia molts anys, en emfiteusi. El nom, de fet, prové del seu fill, Llorenç Grau, que era esquerrà. Actualment és propietat dels seus descendents.

Ha tingut una història molt convulsa, amb molts anys d'abandonament i destrucció. Sembla que al segle XVIII era poc més que un graner i que durant la Primera Guerra Carlina en què els Grau van prendre partit pel pretendent carlí a la corona, la casa va ser utilitzada com a amagatall, acabant mig ensorrada. Des de mitjan segle XIX pertany a la família Millàs, que en aquell moment la va refer. Actualment és la seva residència habitual però des de la dècada de 1970 ja no es dediquen a l'activitat agrícola.

(Massegur, 2003)

Bibliografia

- MASSEGUR, Albert (2003). *El castell de Pallejà i altres masies del terme*. Ajuntament de Pallejà, pp. 67-72.

Enllaços d'interès:

[Pobles de Catalunya](#)

[Inventari de Patrimoni arquitectònic de la Generalitat de Catalunya](#)

[Inventari de Patrimoni Etnològic de Catalunya](#)

